

Reflecții asupra întrebării „Care sunt efectele secundare ale cursurilor de specializare/ de dezvoltare profesională pentru profesori? Având în vedere că au loc în timpul liber al profesorilor, sunt o presiune permanentă (pentru a avansa în grad), reprezintă adesea o presiune ca profesorii să devină manageri de proiecte, fund-raiseri, PR etc. Ce i-ar ajuta cu adevărat? Ce i-ar motiva cu adevărat? Ce i-ar aduce mai aproape de elevi?”

Cumva se leagă și de întrebarea „Care sunt nevoile persoanelor care se pregătesc să lucreze în școli (studenți și studențe la pedagogie și la module pedagogice ale facultăților, absolvenți și absolvenți de liceu pedagogic)?”

Când am primit corpusul de întrebări propus de grupul care s-a adunat în jurul celui de-al doilea număr al revistei IDEE, cea care mi s-a înfipt imediat pe retină a fost „ce i-ar aduce pe profi mai aproape de elevi?”

Pentru mine asta a fost schimbarea cea mai de impact în ultimii 20+ de ani: faptul că relațiile dintre elevi și profesori s-au deteriorat enorm, precum și cele dintre profesori. Că s-au schimbat nuștiucâți miniștri, că am avut-o și iar am avut-o și iar am avut-o pe preanefericita Abramburica¹ și pe nepotelul ei Remus² drept miniștri ai educației, who cares? This is Romania, țara în care după căderea dictaturii comuniste, cea mai mare putere politică a ramas BOR... Deci, nevermind that. Ce e fascinant pentru mine e rapiditatea cu care regimurile post-decembriste au ajuns să semene din ce în ce mai mult cu sistemele medievale de putere: în România puterea se dobândește sau se păstrează pe baza principiului „**terre et impera**”.

Oamenilor le e frică. Paranoia e în floare. The have-nots have turned into terrified haves. Progresul societății române e doar aparent – oamenilor le e în continuare întruna foame. Frică. Foame. Frică. Foame. Frică. Foame.

Iar asta îi face pe mulți profi să îi vadă pe elevi ca pe „inamic” – și invers. *Copiii au nevoie de reguli și autoritate, ca să se poată dezvolta „cum trebuie”. Pe prof tre’ să-l „citești”, ca să știi cum să-l păcălești.* Nu te învață nimeni să faci asta, o înveți mimetic, din pur instinct de supraviețuire.

Frica asta de care vorbesc îi face pe mulți să învețe foarte repede să vorbească pe limba care trebuie, ca să le „fie bine”. În ce se traduce asta când vine vorba de școală? Simplu: în double standards. Adică una declară/ afișează/ propovăduiesc oamenii – și alta fac/ gândesc/ simt. Și profii, și elevii, și părinții, și directorii, și inspectorii, și tot restul. În timp ce școlile raportează cu mândrie îndeplinirea planului cincinal cu peste 340% la proiecte și formări din sfera „combaterii discriminării” și „promovării diversității”, distinși colegi profesori spun sau râd încă la bancuri rasiste sau povestesc despre elevi „bruneți...” (problematici...), directori (unii chiar profi de etică!) le spun copiilor că ce atâtea referate despre discriminarea romilor, că ce discriminare – ce atâtea tam-tam cu drepturile unora care, nu-i așa, până la urmă sunt cum sunt?

1

□ Ecaterina Andronescu

2

□ Remus Pricopie

Oamenii merg la formări, se prind că e rost de plimbări și de puncte pentru dosarul de gradatie, și învață repede cum tre' s-o dea, ca s-o dea bine. Iar ce fac profii e simptomatic pentru toată societatea românească, de la vlădică la opincă. Fix ca pe vremea răposatului.

Bon, acum că ne-am mai răcorit puțin – au fost o toamnă și o iarnă tare grele, uff – să ne uităm și la partea plină a paharului: formările pentru profesori sunt niște excelente oportunități de networking cu oameni care gândesc și simt ca tine. Și care eventual au și o idee de activitate care te va inspira – sau poate ai tu una care îi va inspira. De la o formare bună se pleacă nu doar cu cunoștințe utile, ci și cu **umph-ul** umflat ☺ – „de-abia aștept să fac asta cu copiii!” „ce oameni faini am cunoscut!” „musai să țin legatura cu x, să vedem poate chiar vrea să colaborăm pe ideea aia”.

Cred că tipul cel mai necesar de formări pentru profesori în momentul ăsta sunt cele scurte și dese și informale. Majoritatea avem o zi metodică, în care ne punem meditații sau ne facem shoppingul săptămânal – don't get me wrong, i LOVE my day off in the middle of the week, dar cât de util ar fi să dedicăm un ceas-două și dezvoltării noastre profesionale în ziua aceea! Sunt sigură că mulți o fac – citind sau urmărind ceva pe TED (www.ted.com) sau alte platforme. Poate că unii urmează chiar cursuri pe COURSERA (www.coursera.org), eu una sunt o fană convinsă! Dar cât de benefic și util ar fi să ne adunăm cu colegii de catedră săptămânal, și să ne împărtășim din ce-am mai citit/ văzut/ experimentat. Eventual să ne dăm sprijin reciproc pentru rezolvarea unor dificultăți legate poate de varii dosare, examene, relații cu elevi, poate chiar alți colegi. Ar fi frumos să revenim la un model mai „tovărășesc” – prin care să combatem tocmai ipocrizia și falsa valoare promovate de un sistem educațional mcdonaldizat și BOR-izat.

Abordarea propusă de mine e una de grassrooter incorigibil, evident. Adică haideți să mergem la formări, hai să ne alegem cursuri cât mai variate, la care să ținem un ochi pe cei cu care „piticul” nostru se poate alia, dar hai să le povestim și colegilor despre ce-am făcut acolo, și să le povestim și copiilor și să le cerem feedbackul. În felul ăsta, ce crește mult e probabilitatea ca ideea aceea care ne-a venit în timpul trainingului la care am fost să și devină realitate. Iar relațiile noastre cu colegii noștri profesori și elevi vor deveni implicit mai apropiate și puternice.

Aș vrea să clarific că, în viața reală, formările nu sunt obligatorii. În ajun de examene de grad da, poate că inspectorul/ inspectoarea o să ridice o sprânceană dacă îi zici că n-ai fost la nicio formare în ultimul an. În rest, e extrem de variabil, de la școală la școală – în funcție de director/ directoare, șef/ șefă de catedră, și mai ales de TINE, proful/ profa. Pentru că, în ultimă instanță, la formări mergi ori pentru că ești curios/ curioasă, că vrei să afli lucruri noi și să cunoști lume nouă și diversă, că vrei să vezi Berlinul – SAU pentru că ți-e frică. Foame. Frică. Foame. Frică.

*** Roxana e profa la coșbuc, în bucurești. de câte ori i se pune întrebarea ce-ai fi dacă n-ai fi profa la coșbuc, reacția ei este „bitch, please”. preda limba engleză, cultură și civilizație britanică și americană, anul asta are un opțional despre gen. în trecut a mai predat cursuri de drepturile omului, scriere academică, istoria

uniunii europene. În paralel cu predatul, a înființat diferite cluburi, pe care le sprijină cum poate mai bine, ca antrenor sau coordonator: clubul de public speaking, cel de debate, cel de combatere a discriminării, cel de implicare socială.